

Musikinstitut i samarbete med grundskolan
Musikundervisning genom brasskarusell

Peter Roos
Kehittyvä rehtori 2014-2015
Sibelius-akademin

Innehållsförteckning

Inledning

1. Hur inleddes samarbetet mellan grundskola och brasskarusell?
2. Brasskarusell
  - 2.1 Konceptet brasskarusell
  - 2.2 Brasskarusellens mål med verksamheten samt läsårsplanering
  - 2.3 Brasskarusellens styrdokument
  - 2.4 Hur ser en typisk karusellektion ut?
  - 2.5 Brasskarusellens läromedel och exempel på repertoar
  - 2.6 Brasskarusellens arbetsfördelning inom teamet
3. Enkäter och förfrågningar
  - 3.1 Elevundersökning
  - 3.2 Slutledningar av elevundersökning
  - 3.3 Grundskolans klasslärares respons
4. Vilken nytta har skolan och musikinstitutet av samarbetet med varandra?
5. Framtidsvisioner
  - 5.1 Problematiken kring studieväg
  - 5.2 Elever med särskilda behov
  - 5.3 Övriga framtidsvisioner
6. Avslutande ord

Bilaga 1. Malax kommuns läroplan för musik i årskurs 1

Bilaga 2. Utdrag ur "Grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen 2014

Inledning

Till vem riktar sig detta utvecklingsarbete? Jo, till dig som är intresserad av vad ett musikinstitut kan göra på skoltid i grundskolan!

I detta utvecklingsarbete berättar jag om hur brasskarusellen i Malax grundskolor kom till, hur den har förändrats genom åren samt om vilka våra kortsiktiga och långsiktiga mål är. Kort sagt berättar jag om vad vi egentligen håller på med för dig som är intresserad!

Jag har under de senaste 3-4 åren jobbat intensivt med konceptet brasskarusell. Under dessa år har jag och brassteamet lärt oss mycket och förändrat samt utvecklat konceptet. Vi har ännu inte skrivit ned våra samlade erfarenheter och jag ser nu möjligheten att inom mina studier i "Kehittyvä rehtori", göra en utredning över var brasskarusellen står idag.

På samma gång klarlägger och nedtecknar jag mål och innehåll för brasskarusellteamets verksamhet. Dessa har givetvis alltid funnits men på detta sätt blir de tydligare vilket är till allas fördel.

Som biprodukt men ändå i centrum står min önskan att ge samarbetsparterna, d.v.s. grundskolans personal, elever och deras föräldrar men även politiker och tjänstemän, en bild av hur ett musikinstituts samarbete med grundskolan kan se ut och vad det kan innehålla.

Mitt mål har varit att skriva en text läsbar för alla oavsett om man arbetar inom undervisningsbranschen eller sysslar med något helt annat.

Välkommen in i brasskarusellens värld!

1. Hur inleddes samarbetet mellan grundskola och brasskarusell?

Samarbetet mellan grundskola och musikinstitutet Legatos brasskarusell inleddes höstterminen 2011 i Yttermalax skola. En delegation från Korsholms musikinstitut hade några år tidigare besökt Danmark och därifrån lånat idén om karusellkonceptet, samt startat ett sådant i samarbete med Tuovilan koulu i Korsholm. Detta var mig veterligen det första samarbetet mellan musikinstitut och grundskola som skedde på skoltid i svenska Österbotten.

I Tuovilan koulu använde Korsholms musikinstitut sig av helt andra instrument än brasskarusell, men idén till konceptet brasskarusell föddes ändå ur detta samarbete.

Efter en längre tankeprocess i musikinstitutet Legato kontaktades Yngve Lolax, som vid den tiden fungerade som rektor vid Yttermalax skola. Yngve, som är en aktiv amatörmusiker med althornet som huvudinstrument, förhöll sig positivt till konceptet och därmed kunde verksamheten inledas höstterminen 2011.

År 2012 utvidgades karusellen till att omfatta både Över- och Yttermalax skolor och således verkade karusellen i sammanlagt fyra grupper bestående av förstaklassister i Malax grundskolor.

Nästa steg i spridningen av brasskarusell-konceptet togs 2013 under den tid skribenten fungerade som t.f. rektor vid Korsholms musikinstitut. Under höstterminen inleddes samarbete med Norra Korsholms skolor var brasskarusellen undervisar elever i flera parallellgrupper i årskurs två.

2. Brasskarusell

2.1 Konceptet brasskarusell

Vad är då en brasskarusell som fungerar i musikinstitutet Legatos regi och hur har konceptet utvecklats och förändrats under åren?

Brasskarusellens namn uppkom från namnet på den instrumentgrupp som används i karusellen. Under de första inledande åren användes valthorn, kornett och baryton som instrument. Valthorn konstaterades efter några år vara för avvikande från de övriga instrumentet och brasskarusellen började istället använda sig av althorn.

Karusellbenämningen beskriver det att eleverna i en brasskarusell byter instrument under läsåret. Läsåret delas in i tre ungefär lika långa delar så att eleverna hinner spela alla instrument lika länge. I planeringen tas hänsyn till uppträdanden och om möjligt försöker man avsluta varje instrumentperiod med någon form av framträdande, en uppvisning i vad man lärt sig på sitt instrument.

Fördelen med att använda sig av kornett, althorn och baryton är att alla instrumenten har samma fingersättningar och spelteknik. Enda större skillnaden mellan instrumenten

på denna nivå är storleken på munstycket och förstås instrumentens storlek. Detta gör att trots instrumentbyten under läsåret kan karusellen kontinuerligt utvecklas även spelmässigt och musikaliskt.

För att undervisningen ska fungera på ett bra sätt behövs tre lärare, en för varje instrument. I brasskarusellundervisningen delar vi ofta in eleverna i instrumentvisa grupper för att öva våra stämmor skilt, för att mot slutet av lektionen stråla samman med de andra grupperna och bilda en orkester.

Teamet för brasskarusell har konstaterat att maximiantalet per lärare är 5 elever medan 4 är det ultimata för att lärarna ska ha tillräckligt med tid för varje elev. Detta ger gruppstorlekar på 12-15 elever för 3 lärare. Det torde även utan större förändringar i konceptet vara möjligt med en fjärde lärare ifall gruppen eller klassen ifråga består av 16-20 elever.

Eftersom brasskarusellen följer Malax kommuns läroplan (bilaga 1), innehåller karusellen mycket mer än endast musicerande på brassinstrument. Under en vanlig lektion tar brassinstrumenten ungefär hälften av tiden i anspråk. Stor focus ligger på sången då brasskarusellens team, precis som lärarna i grundskolan, under alla år sett det som viktigt att eleverna får lära sig förutom nya modernare sånger även traditionella samt finlandssvenska sånger. Tid blir ändå över för t.ex. rytmövningar, enkel musikteori, presentation av olika ensembler, musiksagor var barnen gör ljudeffekter och mycket annat.

En ofta framförd fråga är om kostnaden för instrumenten i brasskarusellen är hög. Ett instrument av tillräcklig kvalitet för brasskarusellen kostar ungefär 200-300€ och hållbarheten är många år. Eftersom instrumenten inte är personliga utan används för alla grupper i samma skola, blir instrumentkostnaderna relativt små. Brasskarusellen inleddes 2011 och ännu har inget instrument kasserats. Tvärtom är de flesta ännu i gott skick.

2.2 Brasskarusellens mål med verksamheten samt läsårsplanering

På ett läsår med brasskarusellen kan vi sammanlagt hinna ha närmare 40 lektioner eller uppträdande tillsammans med eleverna. Under 40 välplanerade lektioner hinner vi med en hel del. Brasskarusellens mål med läsåret för elever i klass 1 är att eleven ska bland annat ska få:

1. musicera tillsammans med andra i orkester och kör
2. erfarenhet av att uppträda
3. bekanta sig med den finlandssvenska sångskatten med hjälp av aktuella läromedel
4. positiv inställning till musik och blåsinstrument
5. lära sig hantera och respektera instrument
6. bredda instrumentsynen samt få eleven att förstå och respektera arbetet bakom ett instrumentkunnande
7. grunder i enkel musikteori
8. improvisera och komponera musik
9. öva koordination och rörelser till musik
10. höra skillnad på och producera låga och höga toner på sina instrument
11. bekanta sig med körer och orkestrar samt lära sig lyssna till olika typer av musik

Ovan nämnda mål kan tyckas vara högt ställda men man ska minnas att nivån på alla mål anpassas till förstaklassistens förutsättningar. Brasskarusellens mål är förankrade i Malax kommuns läroplan för musik i årskurs 1 (bilaga 1).

Ett vanligt missförstånd är att brasskarusellens och musikinstitutets mål för samarbete med grundskolan är att få fler elever som söker in till musikinstitutet. Det huvudsakliga målet är ändå att musikinstitutet ska nå fler barn och vidga deras syn på musik och musikinstrument. Om karusellen gör att några barn, som kanske annars inte varit intresserade av musik, hittar en kär hobby är detta givetvis glädjande för alla parter.

Vad gäller läsårsplaneringen inleds redan första lektionen med målet att vi på våra instrument ska lyckas spela en låt tillsammans under slutet av första lektionen. Eftersom första låten består av en ton och bakgrunds-cd, lyckas detta alltid och ger eleverna självförtroende och förväntan inför kommande lektioner. I det inledande skedet fokuseras på att alla börjar och slutar spela samtidigt samt att elevernas grund i spelteknik för brassinstrument blir någorlunda korrekt. Även sångerna vi sjunger är enkla vilket gör att elever och lärare lyckas på alla plan de första lektionerna.

Småningom börjar vi ta oss an sånger som tar flera lektioner att öva in, låtar med flera toner kommer med och vi lär oss mer och mer musikteori. Första instrumentbytet brukar ske i oktober-november och första karusellen avslutas då med en konsert var eleverna visar upp de sånger, låtar och vad annat de lärt sig under hösten. Från november har vi sedan god tid att förbereda julfestprogrammen med eleverna. Eftersom brasskarusellen endast har en lektion i veckan ska planeringen fungera bra även på lång sikt. T.ex. sju veckor är bara sju lektioner, vi har små möjligheter att sätta in extra lektioner. Däremot har vi vid flertal tillfällen fått hjälp av skolans personal som övat våra sånger med eleverna även mellan brasskarusellens lektioner.

Följande och sista instrumentbyte sker ofta innan sportlovet i februari och även då brukar vi passa på att uppträda vid något tillfälle. Finns inget lämpligt tillfälle arrangerar vi själva en skolkonsert i det lilla formatet eller så bjuder vi in t.ex. Närpes Skolmusikkår eller annan orkester.

Vid vårterminens slut har alla lärt sig läsa noter och förstår hur noter fungerar. Vårt mål är att eleverna kan helnoter, halvnoter, fjärdedelar, åttondelar samt motsvarande pauser. Deras omfång på instrumenten är ungefär 5 noter och med dessa 5 noter har vi spelat ungefär 15-20 låtar på våra instrument. Eleverna kan följa en dirigent och börjar och slutar samtidigt de flesta har en någorlunda korrekt spelteknik för brassinstrument.

Vad gäller sången arbetar brasskarusellen en hel del med kanonsånger vilket förbereder för sång i olika stämmor. Grunderna till improvisation kommer när vi illustrerar musiksagor och funderar tillsammans över vilka ljud som på ett bra sätt beskriver den aktuella situationen i sagor.

I brasskarusellen vill vi gärna visa eleverna att det finns många olika musikstilar och inte bara de man oftast hör via radio och tv. Det brukar bli uppskattade stunder när vi presenterar olika typer av orkestrar. Gärna gör brasskarusellen det med filmklipp var lärarna medverkar så eleverna ser att även lärarna fungerar som aktiva musiker. På detta sätt presenterar vi olika körer, brassband och blåsorkestrar, symfoniorkestrar och andra sammansättningar. Brasskarusellen vill bredda elevernas musiksyn genom att de får höra musik de normalt inte lyssnar på. Med rätt låtval kan detta bli intressanta upplevelser för barnen.

2.3 Brasskarusellens styrdokument

Vilka styrdokument styr brasskarusellens undervisning i grundskolan?

Eftersom den brasskarusell som avhandlas i denna studie sker på skoltid i 2 skolor i Malax kommun styrs undervisningen av kommunens läroplan som är gjord på basen av grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen 2014. De delar som gäller musikundervisningen i Malax kommuns läroplan (bilaga 1) och grunderna för läroplanen (bilaga 2) finns som bilaga till detta utvecklingsarbete.

2.4 Hur ser en typisk karusellektion ut?

En typisk karusellektion inleds med att barnen kommer in i klassrummet och automatiskt går och sätter sig på just sin plats i orkestern. Kornetisterna sitter främst, althornisterna i mitten och barytonisterna längst bak. Därefter ägnar karusellen de första 15 minuterna till sång och rytmövningar.

Efter detta tar eleverna de instrument de spelar i den aktuella karusellperioden och går tillsammans med sin sektion (instrumentvis) och instrumentlärare till ett annat utrymme. Här koncentrerar man sig på instrumentundervisning samt eventuell musikteoriundervisning i ungefär 10 minuter.

Därefter står orkesterspelet i tur och eleverna samlas i ett större utrymme för gemensam genomgång av de stycken som övats sektionsvis i klassrummen.

Till sist hålls om möjligt ytterligare en kort sångstund innan karusellektionen är över. Även all annan form av variationer i undervisningsmetoderna sker gärna i slutet av lektionen då eleverna kan behöva få omväxling för att hålla koncentrationen.

Brasskarusellteamet har även möjligheten att vid behov ge enskilda lektioner till elever som eventuellt har problem med grundtekniken i att spela brassinstrument. Detta är möjligt genom att sektionsövningen lämnas bort och endast orkesterövning hålls. På så vis frigörs lärarkrafter för enskild undervisning.

2.5 Brasskarusellens läromedel och exempel på repertoar

Brasskarusellen använder sig i nuläget i huvudsak av "Da Capo 0-2", skriven av författarna Marina Lindholm och Johan Sundqvist. Da capo är en finlandssvensk läromedelsserie i musik för grundskolans åk 0-6. Den första delen "Da capo 0-2" omfattar ca 160 sånger, allt från klassiker som Alice Tegnér till nyskrivet och tidigare opublicerat material.

Inom brassundervisningen används Jan Utbults "Startklart". En viktig ingrediens i "Startklart" är bakgrunds-cd:n som ger ett grundackompanjemang till alla låtar. Denna gör att musiken låter bra redan från den första övningen trots att eleverna i det skedet endast kan spela en ton.

På nästa sida följer exempel på repertoar som brasskarusellen använde sig av under läsåret 2014-15.

Instrumentmaterial

"Startklart" Jan Utbult, nr. 1-20

Sånger:

"Da Capo 0-2" Marina Lindholm och Johan Sundqvist

- Nu är våren kommen (vissla)
- Rockspindel (med rörelser)
- I like the flowers (främmande språk, med rörelser)
- Världens bästa Karlsson
- Kamelen (kanon med rytm)
- Vattenmoln (kanon med rörelser)
- Du reser dig och sätter dig (med rörelser)
- Blåsippor
- Tillsammans
- Trollrock (med rörelser)
- Ingenting (med klapp)
- I mumindalen
- Snickeboa
- Hej och hå (med rörelser)
- Sommarkung
- Sommarlov (med rörelser)
- God jul vi önskar er
- En stjärna skiner så klar
- Den blomstertid
- Månaderna (månadernas namn och ordning)
- Jag säger god morgon/On musiikin aika taas
- Min lilla kråksång (med rörelser)
- Presentationsvisa (lära sig elevernas namn)
- Nu är vi här igen
- Tystvisan (övning i att räkna pauser)
- Valpen min
- Vi som bor på samma jord (världskänedom)

Rap:

- Kängurun (med rörelser)
- Harry har hittat en hare (med rytmövning)

Musiksagor

- Olika musiksagor där eleverna hittar på ljudeffekter till sagan

2.7 Brasskarusellens arbetsfördelning inom teamet

Under åren har brasskarusell-teamet märkt att det är viktigt alla lärare i teamet deltar i planeringen av lektionerna. Utmaningen i detta är att lärarna endast träffas de dagar de undervisar i karusellen eftersom de annars undervisar på skilda håll. Detta gör att planeringen sker per mail eller telefon.

Det senaste året har lektionsplaneringen fungerat så, att lärarna under rasterna diskuterar nästa veckas lektion och vad de vill behandla då. Därefter gör en lärare upp en lektionsplan och mailar den till de andra för kommentarer. Lärarna hinner ännu innan lektionen inleds snabbt diskutera ihop sig för att få en effektiv och bra lektion. På detta sätt vet alla lärare alltid vad som kommer näst och lektionerna blir effektiva. Vilken av lärarna som har huvudansvaret för lektionsplaneringarna bestäms innan läsårets början.

Under lektionerna är målet att de tre lärarna turas om att vara i ledande position och de andra två lärarna hjälper till. Vid sång kan det fungera så att en lärare ackompanjerar på piano och en leder sången. Under orkesterspel dirigerar en lärare med de andra hjälper eleverna med instrumenten. Musikteori undervisas oftast i samband med sektionsövningar eftersom grupperna då bara består av 4-5 elever per lärare och på så sätt utnyttjas lärarresurserna effektivt.

3 Enkäter och förfrågningar

Hur ser då eleverna och grundskolans lärare på brasskarusellens verksamhet? För första gången gjordes vårterminen 2015 en undersökning bland eleverna efter genomfört läsår. Frågorna utformades utgående från målsättningarna som avhandlas i kapitel 4.2 men med fanns även frågor som brasskarusellens team gärna önskade ett svar på.

Enkäten genomfördes på så sätt att en lärare ur karusellteamet tillsammans med klassen gick igenom frågorna och försökte påverka utgången så lite som möjligt. Förhoppningen var att eleverna skulle svara vad de verkligen tycker och därför genomfördes enkäten anonymt vilket det även noggrant informerades om. Åtgärder vidtogs även för att eleverna skulle påverka varandras åsikter så lite som möjligt under frågestunden.

3.1 Elevundersökning

Legato´s brasskarusell

1. Till vilken grupp hör eleven *

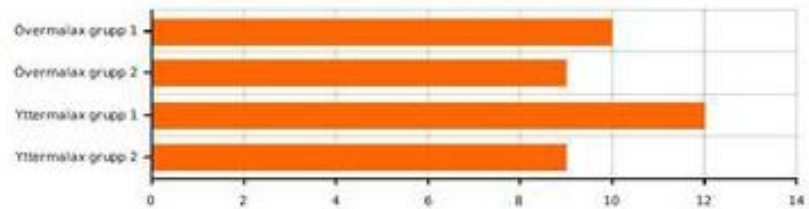
Antal deltagare: 40

10 (25.0%): Övermalax grupp 1

9 (22.5%): Övermalax grupp 2

12 (30.0%): Yttermalax grupp 1

9 (22.5%): Yttermalax grupp 2

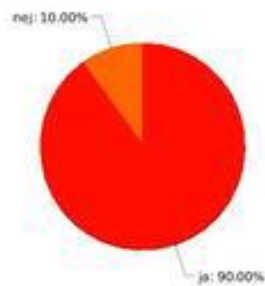

2. 1. Det har varit roligt att spela och sjunga tillsammans

Antal deltagare: 40

36 (90.0%): ja

4 (10.0%): nej

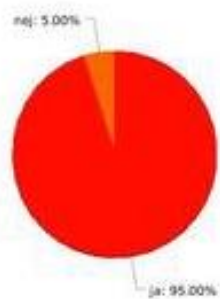

3. 2. Det har varit spännande och roligt att uppträda

Antal deltagare: 40

38 (95.0%): ja

2 (5.0%): nej

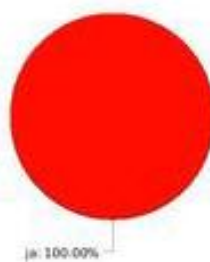

4. 3. Jag har lärt mig spela lite kornett, althorn och baryton

Antal deltagare: 40

40 (100.0%): ja

- (0.0%): nej

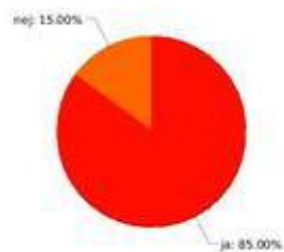

5. 4. Lärarna är lagom stränga

Antal deltagare: 40

34 (85.0%): ja

6 (15.0%): nej

6. 5. Jag har fått lära mig mer om olika orkestrar och körer

Antal deltagare: 40

39 (97.5%): ja

1 (2.5%): nej

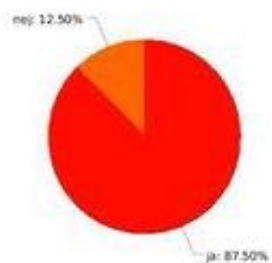

7. 6. Det var roligt med musiksaga

Antal deltagare: 40

35 (87.5%): ja

5 (12.5%): nej

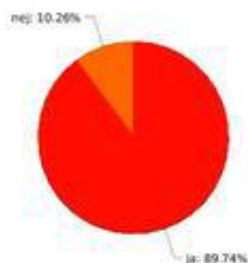

8. 7. Det har varit kul att få spela i brasskarusell

Antal deltagare: 39

35 (89.7%): ja

4 (10.3%): nej

3.2 Slutledningar av elevundersökning

Vad kan man då utläsa ur elevernas svar?

Ur teamet som undervisar i brasskarusellens synvinkel är det naturligtvis glädjande att se hur positivt barnen förhåller sig till brasskarusellen. Vi hade ändå genom undersökningen önskat få lite vägkost angående om det finns områden i vår undervisning vi borde förbättra eller förändra. Nu blev det så att de flesta anser allt är positivt vilket inte ger oss konkreta områden att förbättra, utan vi får själva peka ut utvecklingsområden i brasskarusellen. De flesta eleverna verkar vara av åsikten att brasskarusellen är en rolig form av musikundervisning och att de fått lära sig en hel del om musik och instrument.

Största andelen negativa svar fick frågan om huruvida lärarna är lagom stränga. Frågan precisades ännu vid svarstillfället med om lärarna är lagom, eller för stränga. Brasskarusell-teamet var mycket intresserade av elevernas åsikt i denna fråga och vi trodde nog att antalet elever som anser oss för stränga skulle vara fler.

I brasskarusellen försöker vi hålla en hög disciplin vilket beror på att instrumenten vi använder oss av är högljudda och att man lätt kan skada varandras hörsel med dem. Bli det dessutom så att elever tutar lite hur som helst i instrumenten blir den allmänna ljudnivån så hög i klassrummet att ingen trivs där. Vårt mål är att på ett så mjukt sätt som möjligt hålla disciplinen. Detta är inte alla dagar möjligt med vissa elever vilket kan göra att några elever anser oss som för stränga.

Största delen (95%) av eleverna anser att det har varit roligt och spännande att uppträda. Detta gläder brassteamets lärare eftersom uppträdandet är ett av våra

viktigaste mål under året. Uppträdanden ger gruppen något konkret att arbeta mot och alla försöker alltid sitt bästa under uppträdanden, vilket både stärker gruppens samhörighet och höjer den musikaliska nivån.

3.3 Grundskolans klasslärares respons

Vad anser då klasslärarna om musikinstitutets musikundervisning i grundskolan? För att få reda på detta genomfördes en diskussion med lärarna kring frågorna nedan:

1. Vilka är ur klasslärares synvinkel fördelarna med karusellundervisningen i grundskolan?

Klasslärarna lyfte fram följande:

Det är positivt att barnen genom musikundervisningen får pröva på flera olika instrument som inte är så vanliga nuförtiden samtidigt som karusellen inte glömmer den viktiga sången. Lärarna ansåg även att karusellen har tydliga mål med verksamheten och att karusellens lärare arbetar verkligt professionellt. Eftersom karusellen nu har fungerat i fem år finns det en igenkänningsfaktor för verksamheten för de äldre eleverna. Lärarna frågade sig även om man kunde utnyttja detta genom att på något sätt ta med de äldre eleverna i något projekt igen?

Klasslärarna ansåg att karusellen ger bra programpunkter till skolans tillställningar vilket gör att eleverna (och föräldrarna) får känna sig stolta över vad de lärt sig. I och med att karuselllärarna sköter musikundervisningen är det heller inte alltid samma lärare som "tvingas" ha hand om musikundervisningen i skolan.

En viktig punkt lärarna lyfte fram var att karuselleleverna bär med sig brasskarusellens kunskap hela livet. När eleverna i framtiden möter den musik och de instrument vi använt oss av i karusellen har de ett annat förhållande till dessa än elever som aldrig fått möjlighet till att medverka i liknande undervisning.

2. Vilka är ur klasslärares synvinkel nackdelarna med karusellundervisningen i grundskolan. Vad borde förbättras?

Under de första åren med brasskarusell undrade lärarna om alla elever verkligen orkar blåsa. Vissa elever ville inte gärna gå iväg på musiklektion med tre främmande män som hade med sig tunga instrument. Det fanns och finns elever som ifrågasätter: Varför måste jag spela, måste jag vara med?

Klasslärarna föreslog att läsåret gärna kunde inledas med någon typ av konsert så att eleverna får en relation till instrumenten de ska spela under läsåret.

3. Anser klasslärarna elever som deltar i karusell går miste om något jämfört med den musikundervisning som normalt ges?

Lärarna påminde om att karusellen gärna får använda sig av trianglar, trummor och andra instrument som ofta används i den "vanliga" musikundervisningen.

4. Hur upplever klasslärarna karusellen fungerar för barn med särskilda behov?

Gällande barn med särskilda behov så påpekade klasslärarna att karuselllärarna har lärt sig mera för varje år karusellen fungerat. Ett faktum är att musikinstitutlärare i sitt vanliga arbete sällan möter barn med särskilda behov.

- 4 Vilken nytta har skolan och musikinstitutet av samarbetet med varandra?

En stor fördel för skolorna är att de genom samarbete med musikinstitut får större resurser under musiklektionerna. En annan fördel är att det i vissa skolor finns lärare som kan mycket om och brinner för musik medan det i andra skolor kan finnas lärare som inte haft annat val än att ta hand om musikundervisningen. Musikinstitutens lärare har ett stort musikaliskt och pedagogiskt kunnande och är motiverade för sin uppgift.

Skolans elever får lära sig fungera ännu bättre i grupp genom att spela i orkester var det verkligen gäller att samarbeta. Dessutom lär sig eleverna konkretare hur noter fungerar genom att de spelar ett instrument.

En annan viktig aspekt som inte ska undervärderas är att skolorna får bra och mångsidigt program till sina tillställningar i och med karusellverksamheten.

Musikinstitutet i sin tur får synlighet och en närmare kontakt till eleverna vilka får lära sig vad ett musikinstitut är fastän de inte är elever i musikinstitut. På detta sätt får en större del barn kontakt med och tillgång till musikinstitut, kanske något de tidigare inte visste fanns?

Musikinstitutet får även bättre kontakt till skolor och skolpersonal vilket gör att olika typer av samarbete för barnens bästa underlättas.

5 Framtidsvisioner

5.1 Problematiken kring studieväg

Vilka är då brasskarusellens framtidsvisioner och hur vill teamet utveckla konceptet?

Ett av brasskarusellens stora bekymmer har varit: Vad händer efter karusellen?

Flertalet elever skulle gärna vilja fortsätta spela brassinstrument men saknar instrument och kanske inte vågar ta steget till att bli elever i musikinstitutet Legato.

Eftersom brassinstrument är ganska ovanliga i den aktuella kommunen, trots en lång tradition med blåsinstrument, är steget både från elevers och föräldrars håll ännu större. I Malax finns dessutom en tradition att elever börjar ganska sent i musikinstitutet, ofta först i högstadieåldern. Detta gör steget ytterligare högre för elever i årskurs 1 att inleda studier vid musikinstitutet.

Vad kan vi då göra åt detta problem? Tidigare år arrangerade lågstadieskolorna i samarbete med musikinstitutet en klubb efter skoltid, var eleverna som redan genomgått karusellen fick möjlighet att en gång i veckan spela brassinstrument tillsammans. Eleverna i klubbarna kunde då använda sig av samma instrument som karusellklubbarna, vilket gjorde att tillgången till instrument inte var ett problem. Denna klubb ersattes på Legatos initiativ höstterminen 2014 av en klubb som fokuserar på rytmik.

Var det då ett bra beslut att avsluta brassklubben och ersätta den med rytmklubb? Vi ska ännu en gång minnas att målet med karusellundervisningen inte är att få nya elever till Legato. Dock anser jag att de som under karusellåret fattar tycke för brassinstrument bör få möjligheten att fortsätta spela efteråt under ganska fria former om de så önskar. Det vi behöver är med andra ord en strategi för hur elever i brasskarusell kan fortsätta spela brassinstrument om de vill. Det är ju så att brassinstrument idag inte är de populäraste instrumenten, speciellt inte bland äldre elever, vilket gör att man bör värna om det intresse som kan uppstå bland elever i brasskaruseller.

Varför avslutades då brassklubben vårterminen 2014? Enligt min åsikt var konceptet för brassklubben inte tillräckligt väl genomtänkt vilket gjorde att klubben kunnat fungera bättre. Vid höstterminernas start kom många elever med (ca 12-15 i en skola) men under läsårets gång minskade antalet till en 6-7 elever under slutet på vårterminen. Detta berodde säkert delvis på brister i konceptet men även på ett naturligt urval – ”detta var inget för mig”.

I musikinstitutet Legato har vi under de senaste åren haft en uppgång inom rytmiken och har även tillgång till duktig och driftig personal inom området. Därför beslöt vårterminen 2014 att rytmklubben skulle ersätta brassklubben. Vad blev då resultatet?: Precis samma som brassklubben. Många elever börjar på höstterminen och sedan minskar antalet mot våren.

Vad förlorar vi då på att ersätta brassklubben med rytmklubben? I alla fall två saker:

För det första förlorar eleverna den direkta kontakten till de allt mer ovanliga brassinstrumenten och för det andra förlorar eleverna kontakten till instrumentundervisning.

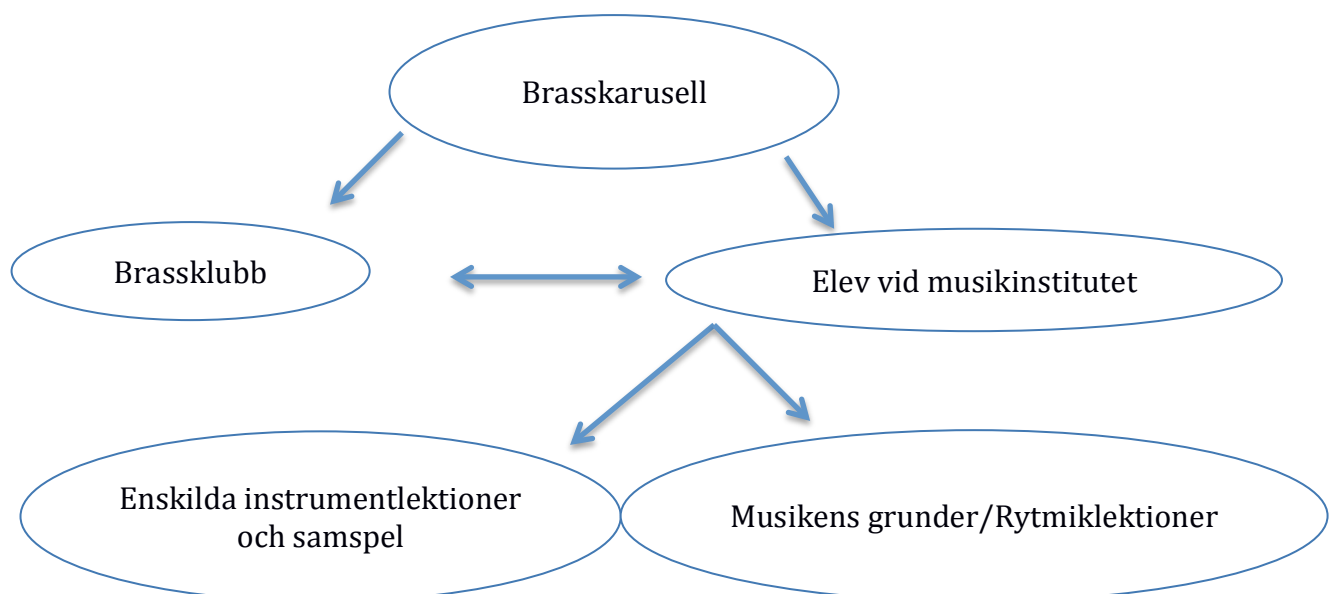
Rytmikundervisning är utan tvivel en bra sak. Frågan är om rytmiken kommer in på rätt nivå och vid rätt tidpunkt?

Kunde man tänka sig att de som genomgått brasskarusell och gärna önskar fortsätta bekanta sig med instrumenten fortsätter i brassklubb arrangerad av antingen grundskola eller musikinstitutet eller de båda i samarbete? Att ordna både brassklubb och rytmklubb är inte att tänka på då elevunderlaget är för litet och resurserna små.

I brassklubben vore sedan musikinstitutets mål att få elever till musikinstitutet. Då eleverna inlett studier i musikinstitutet men ännu kanske inte har möjlighet till samspel, kunde rytmiken då ersätta samspelet i studierna inledning och på samma gång genom gruppaktivitet höja samhörigheten för elever i Legato som har ett stort och splittrat verksamhetsområde?

Ett annat alternativ som kunde utvecklas är att man genomgår rytmikundervisning innan man är tillräckligt gammal för att delta i musikens grunder (musikteoriundervisning) vilket skulle ge en god grund inför kommande musikstudier. Man kunde även fundera på att integrera rytmikundervisningen i undervisningen i musikens grunder.

Studiestigen för brasskaruselleleverna kunde i framtiden se ut enligt följande:

5.2 Elever med särskilda behov

Lärare i musikinstitut arbetar sällan tillsammans med elever som har särskilda behov via musikinstitutet. Därför står musikinstitutlärarna inför nya utmaningar i grundskolan då de för kanske första gången möter dessa elever. I musikinstitutvärlden pågår dock en diskussion kring detta tema var man funderar på hur lärarna ska stödas för att kunna möta dessa elever på ett bra sätt.

I brasskarusellen i Malax har vi haft turen att få en lärare som har mycket lång erfarenhet av musikundervisning i grundskolan och således har stor kunskap om just detta område. Dessutom har några elever under åren haft assistenter som kunnat hjälpa till i undervisningen.

Det vi ändå kunnat konstatera under åren i brasskarusellen är att alla elever med särskilda behov både haft nytta av och utvecklats med musikundervisningen. Detta oaktat vore det bra med kontinuerlig vidareutbildning för både musikinstitutlärare och brasskarusellens lärare kring ämnet elever med särskilda behov. Tilläggas bör att skolorna i Malax på alla sätt har stöttat brasslärarna i de problem som under åren har uppstått. I samarbete löser man det mesta.

5.3 Övriga framtidsvisioner

På vilka sätt kunde man ytterligare utveckla undervisningen och undervisningsmetoderna?

Brasskarusellteamet har märkt att elever uppskattar inspelningar och videoklipp på vad de åstadkommit. Kanske vore det bra med att redan från hösten sätta upp målet att vi under läsåret kommer producera en dvd med material om hur gruppen utvecklats under åren, med andra ord skulle vi spela in våra framträdanden och andra delmål.

Elever gör alltid sitt bästa och utvecklas som mest när de har ett konkret och lättomfattat mål framför sig. Detta kunde man utnyttja genom klara delmål och slutmål som hela tiden följs upp och presenteras för eleverna genom till exempel att vi under någon lektion ser igenom hur mycket de lärt sig under till exempel höstterminen.

Ett annat mål brasskarusellen kommer att ta sig an under läsåret 2015-16 är att lära ut grunderna i improvisering. Att improvisera kan göras på många sätt, men för elever i åldersgruppen i fråga är musiksagor uppskattade. Brasskarusellen använde sig av denna typ av improvisering första gången under läsåret 2014-15 med lyckade resultat, vilket även kan utläsas av undersökningen. Brasskarusellens musiksagor genomförs så att någon läser en saga som eleverna hittar på ljud och ljudeffekter till. Brassteamet innehar även verktyg för enkel improvisering i grupp som vi kommer att testa under kommande läsår.

6 Avslutande ord

Som man ur detta utvecklingsarbete kan utläsa, mår brasskarusellen väl och är populär bland såväl elever som grundskolans lärare. Detta anser jag bero på ett aktivt lärarteam som fokuserar på att utveckla brasskarusell-konceptet. I samarbete med grundskolorna arbetar brasslärarna för elevernas bästa och för en undervisning av hög kvalitet.

I slutskedet av skrivandet av detta utvecklingsarbete antog teamet för brasskarusell sig en ny utmaning. Eftersom det från och med höstterminen 2015 finns både en svensk och finsk skola under samma tak i Malax, antog vi utmaningen att ha brasskarusell som språkbud. Detta ställer helt nya krav på lärarna och undervisningsmaterialet men är en utmaning vi antar oss med glädje. I skrivande stund har 7 lektioner genomförts och allt fungerar bra även om konceptet för denna grupp får göras om nästan från grunden.

Kanske avhandlas denna språkbuds-brasskarusell i en framtida avhandling? En sak är säker och det är att lärarna i brasskarusellen arbetar med banbrytande verksamhet!

Jag hoppas du som läser detta har fått insyn i brasskarusellens värld. Vill någon bekanta sig ytterligare med konceptet får man gärna besöka våra lektioner.

Min åsikt är att det inom undervisningen liksom i stort sett allt annat finns två vägar. Dessa är utveckling eller stagnering. Att hålla fokus på vad som kan utvecklas gör även lärarens arbete mer intressant. Man ska ändå inte glömma att behålla de redan väl fungerande delarna. Dessa bildar en trygg och stabil stomme i en utvecklings-orienterad undervisning.

BILAGA 1

Musik

Årskurs 1

Läroämnets uppdrag

Musikundervisningens uppdrag är att skapa förutsättningar för mångsidig musikalisk aktivitet och ett aktivt kulturellt deltagande. Undervisningen ska hjälpa eleverna att tolka musikens många betydelser i olika kulturer samt i individers och grupper verksamhet. Genom att bredda musikkunskaperna stärks elevernas positiva relation till musiken, vilket lägger grund för livslångt musicerande. Musikundervisningen ska utveckla en positiv och nyfiken inställning till musik och kulturell mångfald.

Funktionell musikundervisning främjar utvecklingen av elevernas musikaliska kunskaper och förståelse, totala växande och förmåga att samarbeta med andra. Dessa stärks genom att man i musikundervisningen beaktar elevernas musikintressen, andra läroämnen, ämnesövergripande teman, fester och evenemang i skolan samt verksamhet utanför skolan. Genom att regelbundet erbjuda eleverna möjlighet att använda sin röst och musicera, komponera och skapa utvecklas deras tänkande och uppfattningsförmåga. I musikundervisningen studerar eleverna musik på ett mångsidigt sätt, vilket bidrar till att utveckla deras uttrycksförmåga.

Årskurs 1-2

Läroämnets uppdrag i årskurs 1-2

I årskurserna 1–2 kan eleverna i musikundervisningen tillsammans upptäcka och uppleva hur var och en är unik i musiken och hur musikalisk aktivitet i bästa fall skapar glädje och en känsla av samhörighet. Musikundervisningen ska stödja den kinestetiska och auditiva uppfattningsförmågan, en sund röst användning och utveckla en positiv relation till musik. Eleverna lär sig musikbegrepp och uttrycksätt när man sjunger, spelar, komponerar, rör sig och lyssnar till musik och diskuterar om det. Elevernas kreativa musikaliska tänkande samt estetiska och musikaliska förståelse främjas när de ges möjlighet att planera och genomföra olika ljudhelheter och använda sin fantasi och påhittighet på egen hand eller tillsammans med andra. Musikalisk verksamhet ska vara en naturlig del av de ämnesövergripande studierna i skolans vardag och fest.

Mål för lärmiljöer och arbetssätt i musik i årskurs 1–2

Målet är att skapa pedagogiskt mångsidiga och flexibla studiehelheter i musik, som möjliggör olika arbetssätt, socialt samspel, gemensamt musicerande och andra gemensamma musikaktiviteter i musikundervisningen. Glädje i lärandet, en atmosfär som sporrar kreativt tänkande och positiva musikupplevelser inspirerar eleverna att utveckla sina musikaliska färdigheter. I undervisningssituationerna ska eleverna ges möjligheter att använda digitala verktyg i den musikaliska verksamheten. I

undervisningen utnyttjar man de möjligheter som konst- och kulturinstitutioner och andra samarbetspartner erbjuder.

Handledning, differentiering och stöd i musik i årskurs 1–2

Musikundervisningen och arbetet ska planeras med hänsyn till elevernas olika behov, förutsättningar och intressen. Utgående från dem fattas beslut om bland annat arbetssätt, användningen av olika instrument och gruppindelning, så att också eleverna får sin röst hörd. Musikundervisningen ska ge möjlighet till gemensamt musicerande som främjar lärande och delaktighet och stärker elevens självkänsla, samarbets- och initiativförmåga.

Bedömning av elevens lärande i musik i årskurs 1–2

Bedömningen av elevernas lärande i musik ska handleda och sporra eleverna. Eleverna ska ges respons och möjligheter att utvärdera sin egen och gruppens aktivitet, så att responsen uppmuntrar dem att försöka och att träna sina färdigheter. I bedömningen ska särskild vikt fästas vid hur den musikaliska samarbetsförmågan och färdigheterna i musicerande utvecklats. Elevernas lärande ska bedömas med mångsidiga metoder.

Centrala föremål för bedömningen och responsen med tanke på lärprocessen i musik är följande:

- framsteg i musikalisk samarbetsförmåga, i synnerhet att musicera i grupp
- framsteg i förmågan att uppfatta grundläggande musikaliska begrepp i musikalisk aktivitet.

Årskurs 1

Mål

M1 handleda eleven att musicera i grupp och utveckla en positiv självbild

Innehållsområden

- I1 Musikalisk praxis
- I2 Musikens beståndsdelar
- I3 Musiken i mitt liv, omgivningen och samhället
- I4 Repertoar

Mångsidiga kompetensområden

- K2 Kulturell och kommunikativ kompetens
- K7 Förmåga att delta, påverka och bidra till en hållbar framtid

M2 handleda eleven att använda sin röst naturligt samt att sjunga och spela i grupp
Innehållsområden

- I1 Musikalisk praxis
- I2 Musikens beståndsdelar
- I3 Musiken i mitt liv, omgivningen och samhället
- I4 Repertoar

Mångsidiga kompetensområden

- K1 Förmåga att tänka och lära sig
- K2 Kulturell och kommunikativ kompetens
- K4 Multilitteracitet

M3 uppmuntra eleven att uppleva och uppfatta ljudmiljöer, ljud, musik och musikbegrepp genom att röra sig och lyssna
Innehållsområden

- I1 Musikalisk praxis
- I2 Musikens beståndsdelar
- I3 Musiken i mitt liv, omgivningen och samhället
- I4 Repertoar

Mångsidiga kompetensområden

- K1 Förmåga att tänka och lära sig
- K4 Multilitteracitet

M4 ge utrymme för elevernas egna musikaliska idéer och improvisationer samt handleda dem att planera och skapa mindre kompositioner eller andra helheter genom att använda ljud, rörelser, bilder, teknologi eller andra uttryckssätt
Innehållsområden

- I1 Musikalisk praxis
- I2 Musikens beståndsdelar
- I3 Musiken i mitt liv, omgivningen och samhället
- I4 Repertoar

Mångsidiga kompetensområden

- K5 Digital kompetens

- K6 Arbetslivskompetens och entreprenörskap

M5 inspirera eleven att utforska det musikaliska kulturarvet genom att leka, sjunga och röra sig till musik samt att njuta av musikens estetiska, kulturella och historiska mångfald.

Innehållsområden

- I1 Musikalisk praxis
- I2 Musikens beståndsdelar
- I3 Musiken i mitt liv, omgivningen och samhället
- I4 Repertoar

Mångsidiga kompetensområden

- K2 Kulturell och kommunikativ kompetens
- K4 Multilitteracitet

Centralt innehåll som anknyter till målen för musik i årskurs 1–2

Eleverna tillägnar sig musikaliska kunskaper och färdigheter genom att musicera, det vill säga sjunga, lyssna, röra sig till musik, improvisera och komponera samt genom tvärkonstnärligt arbete. Innehållet väljs så att eleverna mångsidigt får bekanta sig med olika musikkulturer och -stilar. Innehållet ska stödja målen och utnyttja både elevernas erfarenheter och de lokala möjligheterna.

I1 Musikalisk praxis

I samband med musicerande fästs uppmärksamhet vid att arbeta i grupp och skapa en positiv vi-anda. Det centrala innehållet är att uppmuntra eleverna att uttrycka sig och komma med idéer, öva sig att andas naturligt, använda sin röst och sjunga samt hantera de instrument och anordningar som finns på ett ändamålsenligt sätt.

- Vi vill betona elevernas bakgrund och sjunga sånger som anknyter till olika kulturer eftersom våra skolor är mångkulturella.

- Varje elev bör ha rätt att uppträda och ta ansvar för sitt musicerande

I2 Musikens beståndsdelar

Det centrala i undervisningen är att eleverna lär sig uppfatta grundbegreppen tonläge, tonlängd, tonstyrka och klang. När elevernas kunskaper utvecklas behandlas också rytm, melodi, dynamik, klangfärg, harmoni och form.

Rytm

- Helnot, halvnot, fjärdedelsnot, åttondelsnot och motsvarande pauser
- Läsa och klappa enkla rytmer

Melodi

- Bekanta sig med stamtonerna c-d-e-f-g-a-b genom traditionella instrument men även med ny teknologi

Dynamik

- Starkt och svagt (forte-piano)

Harmoni

- Uppleva skillnaden mellan dur och moll

I3 Musiken i mitt liv, omgivningen och samhället

Utöver musikaliska kunskaper och färdigheter ska undervisningen också behandla elevernas erfarenheter och iakttagelser såväl gällande musik som olika vardagliga ljudmiljöer. Man funderar också över musikens betydelse i den egna livsmiljön.

Diskutera musikens betydelse i t.ex. filmer, spel, reklam mm.

- Känslor som väcks
- Signaturmelodier
- Oljud – tystnad

I4 Repertoar

I musikundervisningen används sånger, lekar, ramsor, rörelser och uppgifter där eleverna ska spela eller lyssna samt kreativa övningar som beträffande tema och musikaliska egenskaper lämpar sig för elevernas ålder och skolans verksamhetskultur. Repertoaren planeras också så att man beaktar elevernas egna kulturer och värnar om kulturarvet. Repertoaren ska vara mångsidig och omfatta olika slag av musik, också barnsånger och elevernas eventuella egna kompositioner och musikstycken.

Da Capo 1-2 ligger till grund för undervisningen

Tillägg:

- Rim och ramsor
- Sånglekar
- Den finlandssvenska sångskatten (Vårt Land v.1, Modersmålets sång v.1, Lasse liten, Videvisan, Vinden drar)
- Psalmer
- Sånger som anknyter till elevernas bakgrund
- Enkla finska barnvisor

BILAGA 2

Utdrag ur "Grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen 2014"

Läroämnets uppdrag (musik)

Musikundervisningens uppdrag är att skapa förutsättningar för mångsidig musikalisk aktivitet och ett aktivt kulturellt deltagande. Undervisningen ska hjälpa eleverna att tolka musikens många betydelser i olika kulturer samt i individers och grupper verksamhet. Genom att bredda musikkunskaperna stärks elevernas positiva relation till musiken, vilket lägger grund för livslångt musicerande. Musikundervisningen ska utveckla en positiv och nyfiken inställning till musik och kulturell mångfald.

Funktionell musikundervisning främjar utvecklingen av elevernas musikaliska kunskaper och förståelse, totala växande och förmåga att samarbeta med andra. Dessa stärks genom att man i musikundervisningen beaktar elevernas musikintressen, andra läroämnen, ämnesövergripande teman, fester och evenemang i skolan samt verksamhet utanför skolan. Genom att regelbundet erbjuda eleverna möjlighet att använda sin röst och musicera, komponera och skapa utvecklas deras tänkande och uppfattningsförmåga. I musikundervisningen studerar eleverna musik på ett mångsidigt sätt, vilket bidrar till att utveckla deras uttrycksförmåga.

I **årskurserna 1-2** kan eleverna i musikundervisningen tillsammans upptäcka och uppleva hur var och en är unik i musiken och hur musikalisk aktivitet i bästa fall skapar glädje och en känsla av samhörighet. Musikundervisningen ska stödja den kinestetiska och auditiva uppfattningsförmågan, en sund röst användning och utveckla en positiv relation till musik. Eleverna lär sig musikbegrepp och uttrycksätt när man sjunger, spelar, komponerar, rör sig och lyssnar till musik och diskuterar om det. Elevernas kreativa musikaliska tänkande samt estetiska och musikaliska förståelse främjas när de ges möjlighet att planera och genomföra olika ljudhelheter och använda sin fantasi och påhittighet på egen hand eller tillsammans med andra. Musikalisk verksamhet ska vara en naturlig del av de ämnesövergripande studierna i skolans vardag och fest.

Mål för undervisningen i musik i årskurs 1-2

Mål för undervisningen	Innehåll som anknyter till målen	Kompetens som målet anknyter till
Delaktighet		
M1 handleda eleven att musicera i grupp och utveckla en positiv självbild	I1-I4	K2, K7
Att musicera och vara kreativ		
M2 handleda eleven att använda sin röst naturligt samt att sjunga och spela i grupp	I1-I4	K1, K2, K4
M3 uppmuntra eleven att uppleva och uppfatta ljudmiljöer, ljud, musik och musikbegrepp genom att röra sig och lyssna	I1-I4	K1, K4
M4 ge utrymme för elevernas egna musikaliska idéer och improvisationer samt handleda dem att planera och skapa	I1-I4	K5, K6

mindre kompositioner eller andra helheter genom att använda ljud, rörelser, bilder, teknologi eller andra uttrycksätt		
Kulturell förståelse och multilitteracitet		
M5 inspirera eleven att utforska det musikaliska kulturarvet genom att leka, sjunga och röra sig till musik samt att njuta av musikens estetiska, kulturella och historiska mångfald	I1-14	K2, K4
M6 hjälpa eleven att förstå grundprinciperna för notationssätten inom musiken i samband med musicerande	I1-4	K4
Välbefinnande och säkerhet i musik		
M7 handleda eleven i att agera ansvarsfullt i samband med musicerande	I1- 14	K7
Förmåga att lära sig musik		
M8 ge eleven erfarenhet av att ställa upp mål och förstå betydelsen av gemensam övning för att lära sig musik	I1-I4	K1

Centralt innehåll som anknyter till målen för musik i årskurs 1-2

Eleverna tillägnar sig musikaliska kunskaper och färdigheter genom att musicera, det vill säga sjunga, lyssna, röra sig till musik, improvisera och komponera samt genom tvärkonstnärligt arbete. Innehållet väljs så att eleverna mångsidigt får bekanta sig med olika musikkulturer och -stilar. Innehållet ska stödja målen och utnyttja både elevernas erfarenheter och de lokala möjligheterna.

I1 Musikalisk praxis: I samband med musicerande fästs uppmärksamhet vid att arbeta i grupp och skapa en positiv vi-anda. Det centrala innehållet är att uppmuntra eleverna att uttrycka sig och komma med idéer, öva sig att andas naturligt, använda sin röst och sjunga samt hantera de instrument och anordningar som finns på ett ändamålsenligt sätt.

I2 Musikens beståndsdelar: Det centrala i undervisningen är att eleverna lär sig uppfatta grundbegreppen tonläge, tonlängd, tonstyrka och klang. När elevernas kunskaper utvecklas behandlas också rytm, melodi, dynamik, klangfärg, harmoni och form.

I3 Musiken i mitt liv, omgivningen och samhället: Utöver musikaliska kunskaper och färdigheter ska undervisningen också behandla elevernas erfarenheter och iakttagelser såväl gällande musik som olika vardagliga ljudmiljöer. Man funderar också över musikens betydelse i den egna livsmiljön.

I4 Repertoar: I musikundervisningen används sånger, lekar, ramsor, rörelser och uppgifter där eleverna ska spela eller lyssna samt kreativa övningar som beträffande tema och musikaliska egenskaper lämpar sig för elevernas ålder och skolans verksamhetskultur. Repertoaren planeras också så att man beaktar elevernas egna kulturer och värnar om kulturarvet. Repertoaren ska vara mångsidig och omfatta olika slag av musik, också barnsånger och elevernas eventuella egna kompositioner och musikstycken.

Förkortningar i tabellen för "mål för undervisningen i musik i årskurs 1-2"

- K1 Förmåga att tänka och lära sig
- K2 Kulturell och kommunikativ kompetens
- K3 Vardagskompetens
- K4 Multilitteracitet
- K5 Digital kompetens
- K6 Arbetslivskompetens och entreprenörskap
- K7 Förmåga att delta, påverka och bidra till en hållbar framtid

Mål för lärmiljöer och arbetsätt i musik i årskurs 1-2

Målet är att skapa pedagogiskt mångsidiga och flexibla studiehelheter i musik, som möjliggör olika arbetsätt, socialt samspel, gemensamt musicerande och andra gemensamma musikaktiviteter i musikundervisningen. Glädje i lärandet, en atmosfär som sporrar kreativt tänkande och positiva musikupplevelser inspirerar eleverna att utveckla sina musikaliska färdigheter. I undervisningssituationerna ska eleverna ges möjligheter att använda digitala verktyg i den musikaliska verksamheten. I undervisningen utnyttjar man de möjligheter som konst- och kulturinstitutioner och andra samarbetspartner erbjuder.

Handledning, differentiering och stöd i musik i årskurs 1-2

Musikundervisningen och arbetet ska planeras med hänsyn till elevernas olika behov, förutsättningar och intressen. Utgående från dem fattas beslut om bland annat arbetsätt, användningen av olika instrument och gruppindelning, så att också eleverna får sin röst hörd. Musikundervisningen ska ge möjlighet till gemensamt musicerande som främjar lärande och delaktighet och stärker elevens självkänsla, samarbets- och initiativförmåga.

Bedömning av elevens lärande i musik i årskurs 1-2

Bedömningen av elevernas lärande i musik ska handleda och sporra eleverna. Eleverna ska ges respons och möjligheter att utvärdera sin egen och gruppens aktivitet, så att responsen uppmuntrar dem att försöka och att träna sina färdigheter. I bedömningen ska särskild vikt fästas vid hur den musikaliska samarbetsförmågan och färdigheterna i musicerande utvecklats. Elevernas lärande ska bedömas med mångsidiga metoder.

Centrala föremål för bedömningen och responsen med tanke på lärprocessen i musik är följande

- framsteg i musikalisk samarbetsförmåga, i synnerhet att musicera i grupp
- framsteg i förmågan att uppfatta grundläggande musikaliska begrepp i musikalisk aktivitet.